

DNB GAAT WIA-PRODUCTEN TOETSEN

DNB gaat een onderzoek instellen naar de winstgevendheid van collectieve inkomensverzekeringen. Deze verzekeringen betreffen meestal een dekking vanuit de WIA. Het zal dan vooral gaan om de WGA-eigenrisicodragersverzekering, onderdeel van de WIA. Ontstaan er uitkeringsproblemen bij de WGA-hiaatverzekeringen?

Februari 2013 werd bekend dat DNB als toezichthouder de winstgevendheid gaat onderzoeken van collectieve inkomensverzekeringen. Aanleiding van deze aankondiging zijn de signalen van een forse verslechtering van het resultaat op deze relatief nieuwe producten.

VERZEKERINGSVORMEN

De WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) is sinds 2006 de vervanger van de WAO (Wet op de arbeidsongeschikt-

heidsverzekering). De WIA kent als sociale verzekering twee risico's, waarvoor de private verzekeringsmarkt producten heeft ontwikkeld. De eerste, de WGA-eigenrisicodragersverzekering, is gericht op de werkgever en is bedoeld voor de werkgever die uit het publieke stelsel stapt. De tweede verzekering is een dekking voor het inkomensgat dat een werknemer kan krijgen na langdurige arbeidsongeschiktheid: de WGA-hiaatverzekering in diverse vormen.

Deze verzekeringsvormen zijn 'WIA-volgend' of 'UWV-volgend'.

Arbeidsongeschikte werknemer wordt heel blij van financiële toezegging

Dit houdt in dat de werknemer na 104 weken ziekte een claimbeoordeling laat doen bij UWV als wettelijk uitvoerder van de WIA. De uitkomst van deze beoordeling komt vast te liggen in een WIA-toekenning. Een kopie van deze toekenning (en latere mutaties) volstaan om een claim in te kunnen dienen bij de private verzekeraar van, óf de WGA-eigenrisicodragersverzekering, of de WGA-hiaatverzekering (waarbij WGA staat voor Werkhervatting

Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten).

Verzekeraars zijn op een aantal fronten begonnen met de positieve bijstelling van deze verzekeringen op basis van historische gegevens vanuit de WAO. De WIA zou immers een positiever beeld van arbeidsgeschiktheid geven; minder mensen met een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering, die sneller weer aan het werk gingen door de diverse financiële en re-integratieprikkelers in de WIA. Ook ontstond er marktwerking: de verzekeraars gingen onderling de strijd aan in de doelgroep, en vooral grote werkgevers werden tegen (te?) scherpe premies binnengehaald.

Het gevolg is dat er anno 2013 een verzekeringsmarkt is in de WIA, die, met name in de WGA-eigenrisicodragersverzekering, tot forse verliezen heeft geleid. Verzekeraars verhogen hun premies en passen voorwaarden aan. Er zijn echter ook forse toevoegingen gedaan aan de reserves van de verzekeraars. En vooral dat laatste is nu reden voor DNB om kritisch te gaan kijken naar het gevoerde beleid rondom deze producten.

WGA-EIGENRISICODRAGERS-VERZEKERING

De WGA-eigenrisicodragersverzekering is van oorsprong een vervolg op de WAO-eigenrisicodragersverzekering. De methodiek van premiedifferentiatie of eigenrisicodragen bestaat al vanaf 1998, maar de wijzigingen met de komst van de WIA zijn wel relevant:

- De werkgever wordt niet vier jaar, maar tien jaar financieel verantwoordelijk voor de uitkeringslasten. De uitkeringslasten van een WGA-eigenrisicodragersverzekering zijn daarmee veel hoger.
- De werkgever die eigenrisicodragers is, krijgt daarmee de re-integratieverplichting, zelfs als de werknemer inmiddels uit dienst is gegaan. Voorheen deed UWV altijd de re-integratie. De gemiddelde werkgever laat bij de keuze tot WGA-eigenrisicodragen de re-integratieactiviteiten over aan de verzekeraar. Iets wat de werkgever immers altijd gewend is geweest: 'een

andere partij regelt het voor mij. En, de verzekeraar loopt toch het financiële risico?'

In de discussie rond de winstgevendheid van de WGA-verzeke-

Verzekeraars zitten met de WGA-hiaatverzekering met een forse toekomstige uitkeringslast

ringen wordt vooral dit laatstgenoemde element regelmatig vergeten. Verzekeraars hebben veel beloofd rondom

re-integratie, maar nauwelijks aandacht besteed aan het beïnvloeden van de WIA-instroom en het vergroten van de WIA-uitstroom. Naast de premieverhogingen die verzekeraars doorvoeren, is nu een verbetering zichtbaar rond het positief beïnvloeden van WIA-schadelast.

Op de achtergrond spelen nog twee andere belangrijke zaken mee.

Ten eerste de WIA-beoordeling door UWV. UWV doet de claimbeoordeling en komt daarbij veelvuldig tot het standpunt dat er sprake is van WGA-rechten, bij volledig arbeidsongeschikten. WGA-uitkeringen komen voor rekening van de werkgever (of de verzekeraar), terwijl het wellicht in veel gevallen ook mogelijk zou zijn geweest om een IVA-uitkering toe te kennen (IVA staat voor Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten). Deze uitkeringslasten worden niet toegerekend aan de werkgever en komen daarmee ook niet voor rekening van de WGA-eigenrisicodragersverzekering. Het kabinet heeft deze scheefgroei ook onderkend en een onderzoek laten uitvoeren naar deze uitvoeringswijze. Het rapport hierover komt dit voorjaar; een aanrader voor DNB om op te nemen in hun onderzoeksopzet.

Ten tweede speelt de concurrentie een rol tussen UWV en verzekeraars. UWV kent een wettelijk bepaalde wijze van premie berekenen: de WGA-premiedifferentiatie. Verzekeraars mogen een eigen premiestelling hanteren, mits er maar rekening gehouden wordt met voldoende dekking voor het risico dat gelopen wordt.

Bedrijven kunnen van publiek

(UWV) naar privaat (verzekeraars) gaan. Ze ondervinden dan het fenomeen van het verzekeren van het inlooprisico: het verzekeren van brandende huizen. Bij de aanvang van de WGA-verzekeringen ontstond vooral op dit punt een felle concurrentie. Onze ervaring is dat met name voor de (zeer) grote werkgevers veel te weinig premie is gevraagd voor het inlooprisico. Hiermee stond de winstgevendheid van de verzekeringen vanaf het begin al onder druk.

Grote werkgevers zijn zelf ook rekenaars; terugkeer naar UWV betekent dat ze vanaf dat moment weer een lage UWV-premie gaan betalen. De verzekeraars dekken het uitlooprisico, waarmee ze met de uitkeringslasten blijven zitten. Ook rond deze ontwikkelingen is een onderzoek gaande: de houdbaarheid van het hybride systeem. Dit rapport verschijnt ook in 2013.

En ten slotte de combinatie van deze zaken: claimbeoordeling door UWV, werkgever is eigenrisicodragers geweest. Een verzekeraar heeft geen eigen recht tot re-integratie op grond van de WIA. Dat is voorbehouden aan de werkgever, werknemer of UWV. Voor re-integratie van de inmiddels ex-verzekeraar is het derhalve onmogelijk om te kunnen handelen zonder de hulp van de werkgever. Maar deze heeft er geen belang meer bij, want het verzekeringscontract is opgezegd. Dat maakt het voor de private markt extra lastig om aan succesvolle re-integratie te kunnen werken. Op dit punt is het Verbond van Verzekeraars in overleg met het ministerie.

WGA-HIAATVERZEKERINGEN

Ook de WGA-hiaatverzekeringen mogen wat ons betreft onder de loep genomen worden. In deze verzekeringsproducten is nog niet veel financieel leed voor verzekeraars zichtbaar, maar onze voorspelling is dat dit wel gaat gebeuren.

De WGA-hiaatverzekering kent een uitgebreide en een beperkte variant. De beperkte variant dekt alleen het arbeidsongeschiktheidsrisico, de uitgebreide variant dekt

ook het risico van het niet kunnen vinden van werk. De uitgebreide variant van de WGA-hiaatverzekering vult derhalve aan tot 70% van het oude loon (tot maximaal het maximale sociaal verzekeringsloon, rond € 50.000).

Deze WGA-hiaatverzekeringen zijn relatief veel gesloten. En de meeste van deze verzekeringen kennen een uitkeringsduur tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd (of tot 65 jaar). De potentiële schade is op deze verzekeringen door de uitkeringsduur al veel hoger dan van de WGA-eigenrisicodragersverzekering. Deze laatste is immers beperkt tot 10 jaar. De uitkeringshoogte is in potentie ook veel hoger. De verzekering van het WGA-hiaat komt uit tot 70% van het loon, onder aftrek van andere inkomstenbronnen (bijvoorbeeld loon of een WGA-vervolguitkering).

Veel WGA-gerechtigden ontvangen momenteel vanuit de WIA een uitkering van 70% van hun loon. Dit komt vanwege het eerder geschetste gegeven dat er zeer veel arbeidsongeschikten in de WGA 80%-100% uitkering zitten (volledig arbeidsongeschikt). Voor de WGA-eigenrisicodragersverzekering is dat niet prettig, maar voor de WGA-hiaatverzekering des te prettiger. Er is immers geen WGA-hiaat! De uitkeringslasten blijven daardoor laag, en de verzekeraars zien zich nog niet genoodzaakt om te komen met premie-aanpassingen en aanscherping van voorwaarden.

Onze voorspelling is dat dit over enkele jaren anders zal zijn. Het kan immers niet zo zijn, dat een WGA 80%-100% situatie heel lang zo blijft. Het zal, of een IVA-uitkering worden, of een lagere WGA-toekenning (bijvoorbeeld WGA 45%-55%). Als er sprake is van een IVA-uitkering, is dit voor zowel de WGA-eigenrisicodragersverzekering als voor de WGA-hiaatverzekering een succes in de schadeafwikkeling. Er hoeft namelijk niet (aanvullend) uitgekeerd te worden.

PROBLEMEN SCHADELAST

Een verlaging van het arbeidsongeschiktheidspercentage betekent dat er een recht op de WGA-

hiaatuitkering gaat bestaan. En dan ontstaan de volgende problemen rond de schadelast:

- De werknemer is al enkele jaren uit het arbeidsproces; hij of zij is immers langdurig volledig arbeidsongeschikt geweest.
- Door het ontbreken van werkervaring is de kans klein dat er met de aanwezige beperkingen (deels arbeidsongeschiktheid) een baan kan worden gevonden.
- Door het ontbreken van werk is er geen inkomen, terwijl dit inkomen afgetrokken kan worden van de WGA-hiaatuitkering.
- Door het ontbreken van voldoende inkomen is er ook geen sprake van een WGA-loonaanvullingsuitkering. De loonaanvullingsuitkering volgt als de verzekerde voor ten minste 50% de resterende verdien capaciteit benut. De hogere WGA-loonaanvullingsuitkering kan dan ook niet worden verrekend met de WGA-hiaatuitkering.
- De werknemer is in de loop van de jaren gewend geraakt aan 70% inkomen en heeft zijn levenswijze hier wellicht al op aangepast. De prikkel om te gaan werken, zal voor een groot deel verdwenen zijn; temeer omdat de verzekeraar in de voorwaarden heeft gesteld om tot de AOW-leeftijd een aanvulling tot 70% te garanderen.
- De arbeidsmarkt is niet dusdanig, dat veel werknemers een baan vinden.
- De verzekeringsvoorwaarden zijn ook bij deze verzekering WIA-volgend. En als de werknemer volgens de WIA voldoende doet aan re-integratie (controle door UWV), is er voldoende recht op een WGA-hiaatuitkering. Volgens ons zijn de aanvullende verzekeringsvoorwaarden op dit punt niet sturend genoeg. Aanpassing van voorwaarden zal in veel gevallen niet helpen. De aanpassingen betreffen immers alleen nieuw te sluiten contracten of lopende contracten zonder schaden. Van een reeds ingegaan recht op WGA-hiaatuitkering kunnen tussentijds de voorwaarden niet worden aangepast.

REKENVOORBEELD WGA-UITKERING

Een 30-jarige werknemer heeft een inkomen van € 30.000 en wordt voor 50% arbeidsongeschikt. Na 2 jaar ziekte volgt de WGA. Binnen de WGA volgt eerst de WGA-loongerelateerde uitkering, op basis van arbeidsverleden. Dan is er nog geen sprake van een WGA-hiaat. Dit hiaat ontstaat op het moment dat de WGA-vervolguitkering ingaat. Stel dat dit plaatsvindt als de werknemer 34 jaar is. De werknemer vindt geen werk.

De toekomstige uitkering van de verzekeraar is 67 jaar -/ 34 jaar = 33 uitkeringsjaren. Per jaar volgt een uitkering van 70% van € 30.000 = € 21.000. Van dit bedrag wordt afgetrokken wat de werknemer ontvangt vanuit de WIA: de WGA-vervolguitkering van rond € 6.700. Per jaar is deze dus € 14.350 en dat 33 jaar lang maakt € 473.550.

Verzekeraars zitten met de WGA-hiaatverzekering met een forse toekomstige uitkeringslast

PIJLEN DNB

De verzekeraars zitten dus ook met de WGA-hiaatverzekering met een forse toekomstige

uitkeringslast. De overheid is bezig om de keuringen rond de WIA kritisch te beschouwen (meer gedeeltelijk arbeidsongeschikt), de arbeidsmarkt zit tegen, en de arbeidsongeschikte werknemer heeft een financiële toezegging waar hij of zij heel blij van wordt. Dit alles bij elkaar maakt het voor ons duidelijk dat DNB de pijlen ook mag richten op de toekomstige winstgevendheid van de WGA-hiaatverzekeringen. ●

Janthony Wielink

De auteur is directeur van Enkwest Opleiding & Advies B.V. Tevens is hij lid van de redactieraad van de *Beursbengel*.